

سازمان بنادر و دریانوردی به عنوان تنها مرجع حاکمیتی کشور در امور بندری، دریایی و کشتی رانی بازرگانی به منظور ایفای نقش مرجعیت دانشی خود و در راستای تحقق راهبردهای کلان نقشه جامع علمی کشور مبنی بر "حمایت از توسعه شبکه‌های تحقیقاتی و تسهیل انتقال و انتشار دانش و سامان‌دهی علمی" از طریق "استانداردسازی و اصلاح فرایندهای تولید، ثبت، داوری و سنجش و ایجاد بانک‌های اطلاعاتی یکپارچه برای نشریات، اختراعات و اکتشافات پژوهشگران"، اقدام به ارایه این اثر در سایت SID می‌نماید.

نقش جنگلهای مانگروی خلیج فارس و دریای عمان در اکوسیستم‌های ساحلی

مهندس مه‌رآن یاسمی

عضو هیئت علمی وزارت جهاد سازندگی

مؤسسه آموزش عالی علمی - کاربردی

بهرام فلاحتکار

دانش آموخته دانشگاه تربیت مدرس

وزارت جهاد سازندگی

چکیده

مانگروها، گیاهانی شورپسند (هالوفیت) بوده که در سواحل گرمسیری و عمدتاً در خاکهای سنگین و مناطقی که تحت تأثیر کشنده‌های دریایی قرار دارند انتشار یافته‌اند .

حدود ۹۰ گونه از این گیاهان در سرتاسر جهان شناسایی شده‌اند که دو جنس *Rhizophora* و *Avicennia* از جنسهای غالب بوده و در آبهای جنوبی ایران نیز مشاهده می‌گردند. وسعت مناطق جنگلهای حرا در آبهای عمان و خلیج فارس ۱۶۲۰۰ هکتار تخمین زده شده است .

مناطق مانگرویی بدلیل اینکه عامل ارتباط محیط خشکی و آب می‌باشند از تنوع زیستگاهی جالبی برخوردار بوده بطوریکه از مهمترین زیستگاههای پرندگان، آبزیان و خزندگان محسوب می‌گردند. این مناطق بدلیل شرایط ویژه از قبیل تنوع زیستی بالا، جلوگیری از فرسایش سواحل و بهسازی محیط زیست دریایی و پناهگاه مناسب جهت انواع مختلف حیات وحش و آبزیان، یکی از جالب ترین مناطق زیستی جهان بوده و علاوه بر این نقش، در جلب صنعت گردشگری می‌تواند بسیار حائز اهمیت باشد .

مقدمه

مانگرو واژه‌ای مرکب از دو کلمه *Mango* بمعنای انبه و *rove* بمعنای بیشه بوده و در مجموع به اکوسیستم‌های جنگلی مشتمل بر درختان و درختچه‌هایی اطلاق می‌گردد که در سواحل دریاها و اقیانوسها روئیده و پراکنش آنها محدود به مناطق جزر و مدی است. جنگلهای مانگرو در اکوسیستم خاص خود، عامل ارتباط بین محیط آب و خشکی بوده و اثرات کمی و کیفی فراوانی در زنجیره غذایی آبزیان و حیات وحش دارند بطوریکه این محیط بلحاظ تنوع زیستگاهی از جالبترین اکوسیستم‌های جهان می‌باشد چراکه جزر و مد بصورت ادواری منطقه را زیر نفوذ خود قرار داده و در نتیجه تغییرات قابل توجهی از نظر حرارت، نور و شوری را سبب می‌گردد. توجه به اهمیت ویژه‌ای که این گونه اکوسیستم‌ها بلحاظ موقعیت و ارزش، چه از نظر اقتصادی و چه از نظر زیست محیطی و حفظ تنوع گونه‌های مختلف دارند می‌بایست مد نظر قرار گرفته و به نقش این اکوسیستم‌ها در محیط‌های خشکی و دریایی بیش‌ازپیش توجه نمود.